

РЕШЕНИЕ

№ 3884

гр. София, 12.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 12.05.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Антоанета Аргирова

ЧЛЕНОВЕ: Петя Стоилова

Анастасия Хитова

при участието на секретаря Ива Лещарова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **2969** по описа за **2023** година докладвано от съдия Анастасия Хитова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/ във връзка с чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба от ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] чрез юк. Д. и по касационна жалба от М. И. И. чрез адв. С. срещу Решение № 225 от 12.01.2023 г., постановено по адм. дело № 2394/2022 г. по описа на Административен съд София град, I отделение, 12 – ти състав. С обжалваното решение ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] е осъдена да заплати на М. И. И. сумата в размер на 21 150 лв.- обезщетение за неимуществени вреди от престоя му в Затвора в Б. в приемно отделение, 4 -та и 1-ва група, при условия в нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, за периода от 16.10.2016 г. до 24.08.2020 г., и е отхвърлена исковата претенция в останалата ѝ част до пълния претендиран размер от 70 000 лв.

В касационната жалба, постъпила от ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] /ГДИН/, са въведени касационните основания по чл. 209, т.3 АПК – неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост, в частта, с която съдът е осъдил ГДИН да заплати на М. И. И. сумата в размер на 21 150 лева. Искането до съда е за отмяна на решението в обжалваната част и оставяне в сила на решението в останалата му част, с която съдът е отхвърлил исковата претенция до размера от 70

000 лв. Претендират се разноси за юрисконсултско възнаграждение.

В касационната жалба, постъпила от М. И. И. се излагат също касационните основания по чл. 209, т. 3 АПК- неправилност поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост, в частта относно размера на претендираната от касатора сума за неимуществени вреди. Иска се от съда да отмени решението в обжалваната част, с която е отхвърлен искът на М. И. И. до пълния претендиран размер от 70 000 лева и съдът да уважи иска изцяло.

В съдебно заседание пред Административен съд София град, касаторът и ответник по жалбата на М. И. И. – ГДИН, редовно призван не се представлява. По делото са постъпили писмени бележки от процесуалния им представител – юк. Д., с изложено становище по същество на спора.

В съдебно заседание пред Административен съд София град, касаторът и ответник по жалбата на ГДИН - М. И. И., се явява лично. Поддържа жалбата си по изложените в нея съображения, както и по съображения, изложени в допълнително депозирана молба. Моли съда да уважи касационната му жалба. От процесуалния му представител адв. С. е постъпила писмена защита от 04.05.2023 г.

Участващият в производството по делото прокурор от Софийска градска прокуратура счита касационната жалба на ГДИН за основателна, а тази на М. И. И. за неоснователна и недоказана.

Административен съд София град, XII касационен състав, след като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационните жалби са процесуално допустими, като депозирани в срок и от активнoleгитимирани лица, за които съдебният акт в оспорените му части е неблагоприятен. Разгледани по същество, касационните жалби са неоснователни.

С постановеното съдебно Решение № 225 от 12.01.2023 г., постановено по адм. дело № 2394/2022 г. по описа на Административен съд София град, I отделение, 12 – ти състав исковата претенция за присъждане на обезщетение в размер на 70 000 лева за претърпени от М. И. И. неимуществени вреди за периода 16.10.2016 г.-24.08.2020 г. е уважена частично. ГДИН е осъдена да заплати на М. И. И. сумата от 21 150 лв. С постановеното съдебно решение исковата претенция е отхвърлена за разликата до предявения размер от 70 000 лева като неоснователна.

По смисъла на чл. 220 във връзка с чл. 218, ал. 2 АПК съществува забрана за фактически установявания в касационното производство, като правомощията на съда се изразяват само в преценката дали първоинстанционният съд правилно е приложил релевантните материално-правни норми, дали неговото решение е валидно и допустимо, дали е допуснал съществени процесуални нарушения, обуславящи отмяна на оспорения съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане по реда на чл. 222, ал. 2 АПК.

Касационната инстанция възприема изцяло, съобразно чл. 220 АПК, установената от първоинстанционния съд фактическа обстановка. Съдебният акт е правилен, при неговото постановяване не е допуснато нарушение на материалния закон – касационно отменително основание по чл. 209, т. 3 АПК. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на

лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Според чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според ал. 2 на същата разпоредба, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждаат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Тълкуването на цитираните разпоредби налага извода, че е установено задължение за затворническата администрация за осигуряване на благоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и мярката „задържане под стража“.

За да бъде основателен искът по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, следва да са налице кумулативно три предпоставки: действие или бездействие на орган по изпълнение на наказанията в нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, причинени вреди в резултат на извършените действия или бездействия и причинно-следствена връзка между настъпилите имуществени или неимуществени вреди и действията или бездействията на съответната администрация.

По делото е установено, че М. И. в процесния период е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвора- Б.. Първоинстанционният съд изключително обстойно и детайлно е изследвал по отделно и в съвкупност събраните по делото доказателства относно битовите условия в Затвора – Б.. При тази преценка е достигнал до извод, че са доказани следните неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ в нарушение на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, както и на чл. 3 ЕКПЧОС: лоши битови условия, настаняване в килии за пушачи, неполучаване на работа според притежаваната квалификация, както и недостатъчна дезинсекция. Касационната инстанция споделя направения извод. Налице е неизпълнение от затворническата администрация на законоустановеното задължение по чл. 3 ЗИНЗС, както и чл. 3 ЕКПЧОС, според който никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказване. По силата на нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, при наличие на нарушение на някоя от посочените в чл. 3 ЗИНЗС хипотези, настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното. Както правилно е приел първоинстанционният съд, ищецът не дължи доказването на неимуществените вреди, когато е налице нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, както и на чл. 3 от ЕКПЧОС.

Безспорно е установено и наличието на причинно-следствена връзка между настъпилите вреди и бездействието на затворническата администрация.

С оглед изложеното, като взе предвид, че административният съд изцяло е приложил стандартите за защита на правото по чл. 3 ЕКПЧ по отношение на ищеца М. И., намира, че постановеното решение е изцяло в съответствие с материалния закон, без наличие на нарушение на съдопроизводствените правила.

Правилно исковата претенция е частично уважена, като настоящата инстанция намира оплакванията в двете касационни жалби за необоснованост на решението по отношение на размера на обезщетението за изцяло неоснователни. Като е отчетел

периодът на въздействие и интензитетът на негативните изживявания, съдът правилно е определил размера на обезщетението, който не следва да бъде ревизиран. Взета е предвид и практиката на ЕКПЧ и размерът на определените от съда обезщетение по сходни случаи по български дела.

По тези доводи и аргументи касационната инстанция приема, че оспореното съдебно решение е правилно и при условията и по реда на чл. 221, ал. 2 АПК следва да бъде оставено в сила. Не се констатираха служебно основанията за касиране на съдебния акт по см. на чл. 218, ал. 2 АПК във връзка с чл. 209, т. 1 и т. 2 АПК. С оглед неоснователността на касационните жалби, разноски не се присъждат.

По изложените съображения, Административен съд София град, XII касационен състав, на основание чл. 221, ал. 2 АПК във връзка с чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС,
РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 225 от 12.01.2023 г., постановено по адм. дело № 2394/2022 г. по описа на Административен съд София град, I отделение, 12 – ти състав.

Решението е окончателно на основание чл. 223 АПК във връзка с чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: